

สวทช.
NSTDA

NAC2022
17th NSTDA Annual Conference
การประชุมวิชาการประจำปี สวทช. ครั้งที่ ๑๗

การเสวนาออนไลน์ (Webinar)

การพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ด้วยข้าวเหนียวตาม BCG Model

วันอังคารที่ 29 มีนาคม 2565

เวลา : 13.30 – 15.30 น.

เศรษฐกิจชีวภาพของข้าวใน BCG Model และ
การมีส่วนร่วมของเกษตรกร

ดร. กัญญณัช ศิริธัญญา
อดีตผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

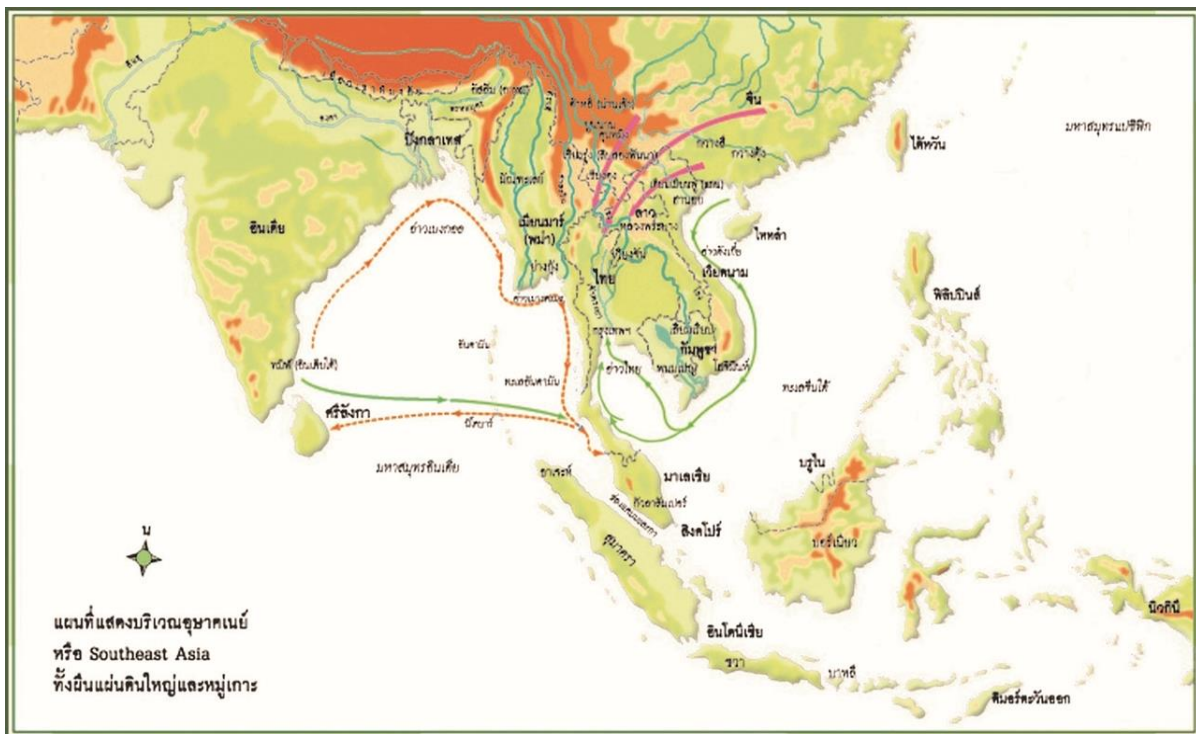

“อุษาคเนย์” อาเซียอาคเนย์

เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ Southeast Asia

คนอุษาคเนย์ กินข้าวเป็นอาหารหลัก

ปลูกข้าวแล้วกินข้าวเป็นอาหารตั้งแต่วิว 5,000 ปี

ขนมจากข้าวเหนียว ใช้ไหว้เจ้าตรุษจีน จึงเครื่องเชื่อมโยง
เครือญาติวัฒนธรรมข้าวเหนียวเก่าแก่ร่วมกัน'

จาก 'ไหว้เจ้าด้วยข้าวเหนียว' คอลัมน์ 'ชุมชนคนท้องถิ่น' นสพ. คม ชัด
ลึก พุทธที่ 18 มกราคม 2555 โดย 'เรื่อนอินทร์ หน้าพระลาน'

วิธีการผลิตและการบริโภคข้าวเหนียวในประเทศไทย

พันธุ์ข้าวเก่าที่สุด ลักษณะคล้ายข้าวเหนียว (ข้าวหนึ่ง)
พบที่ลำปางสูง (แม่ฮ่องสอน) โนนนงทา (ขอนแก่น)

ข้าวเหนียวมีหลายสายพันธุ์ทั้งข้าวขาวและข้าวสีซึ่งมีคุณค่าทาง
โภชนาการสูง ข้าวพันธุ์พื้นเมืองมีมากมายหลายร้อยชนิด
บางสายพันธุ์ยังมีปลูกกันอยู่แต่บางสายพันธุ์แทบจะหาไม่ได้แล้ว

ข้าวเหนียวเป็นสินทรัพย์ทาง
ชีวภาพและทางวัฒนธรรม
ของชุมชนภาคเหนือและ
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
ของประเทศไทย รวมถึง
กลุ่มประเทศลุ่มน้ำโขง

เศรษฐกิจชีวภาพของข้าว ใน BCG Model

10 สายพันธุ์ ข้าวเหนียว ที่ปลูกในทุกภูมิภาคของประเทศไทย

- 1.ข้าวกำลิมผิว** พันธุ์ข้าวเหนียวของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวม้ง จังหวัดตาก รวงมีสีดำ เมล็ดข้าวเปลือกสีฟางแถบดำ
- 2.ข้าวเหนียวเหมยนอง** ในอดีตพบปลูกมากทางภาคเหนือ ข้าวเปลือกสีฟางกระน้ำตาล กั้นจุด ให้ผลผลิตสูง เมล็ดอ้วนป้อม
- 3.ข้าวเหนียวเขาวงกาฬสินธุ์** ปลูกในพื้นที่อำเภอเขาวง และในบางตำบลของอำเภอภูผินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ **GI ปี 2552**
- 4.ข้าวเหนียวพันธุ์เขียวงู** เป็นข้าวพันธุ์พื้นเมืองดั้งเดิม พบปลูกมาในจังหวัดเชียงรายและพื้นที่ใกล้เคียงในภาคเหนือ เปลือกเมล็ดมีสีฟาง กั้นจุด ข้าวกล้องสีน้ำตาล ข้าวสารมีสีขาวขุ่น (**GI ปี2558 ข้าวเหนียวพันธุ์เขียวงู 8974**)
- 5.ข้าวเหนียวสันป่าตอง** เป็นข้าวพันธุ์พื้นเมืองที่นิยมปลูกแถบภาคเหนือและภาคอีสาน เมล็ดข้าวเปลือกสีน้ำตาล ยอดเมล็ดสีฟาง
- 6.ข้าวกำพันธุ์พื้นเมือง** ปลูกในเขตภาคเหนือตอนบน คือ จังหวัดเชียงใหม่ เชียงราย ลำปาง ลำพูน แพร่ น่าน พะเยา และแม่ฮ่องสอน ลำต้นมีลักษณะเป็นสีม่วง สีม่วงปนเขียว
- 7.ข้าวเจ้าแตก** เป็นข้าวเหนียวประจำภาคอีสาน มีถิ่นกำเนิดอยู่ที่จังหวัดนครพนมให้ผลผลิตที่สูงมาก ข้าวเปลือกสีน้ำตาลอ่อน มีขนสั้น เมล็ดค่อนข้างป้อม
- 8.ข้าวเหนียวกำกัญญา** มีลำต้น ใบและเปลือกสีดำ เมล็ดสั้นมีสีดำ รสออกมันขม มีสรรพคุณทางยาเพราะมีธาตุเหล็กสูง ช่วยบำรุงเลือด ป้องกันโรคโลหิตจาง มีสารต้านอนุมูลอิสระ ปัจจุบันหารับประทานได้ยากแล้ว
- 9.ข้าวเหนียวดำหมอ** ข้าวเหนียวพันธุ์พื้นเมืองทางภาคใต้ นิยมปลูกบริเวณจังหวัดสงขลา ปัตตานี ข้าวเปลือกสีฟางกระน้ำตาล เมล็ดค่อนข้างป้อม มีคุณค่าทางโภชนาการสูง มีแคลเซียม ธาตุเหล็ก ธาตุ สังกะสี มีสารต้านอนุมูลอิสระนิยมใช้ในงานบุญและพิธีกรรมต่าง ๆ มีราคาจำหน่ายสูงกว่าข้าวขาวทั่วไป
- 10.ข้าวดอกเชียงราย** คุณภาพการหุงต้มดี เหนียวนุ่ม มีกลิ่นหอม รับประทานอร่อย ปัจจุบันมีการรณรงค์ให้ปลูกเพื่อการอนุรักษ์ เป็นข้าวพื้นเมืองที่เกือบจะสูญหายไปจากท้องถิ่น

พันธุ์ข้าวเหนียวที่นิยมปลูกในประเทศไทย

กข6
ไวต่อช่วงแสง กลิ่นหอม
เนื้อสัมผัสนุ่ม คุณภาพ
หุงต้มดี ไม่ต้านทานโรค
ไหม้และโรคขอบใบแห้ง

ธัญสิริน
ไวต่อช่วงแสง ลำต้น
แข็ง เนื้อสัมผัสนุ่ม
คุณภาพหุงต้มดี
ต้านทานโรคไหม้

เขี้ยวกู 8974
ไวต่อช่วงแสง เนื้อ
สัมผัสนุ่ม มีกลิ่น
หอม ต้านทานโรคไหม้
(GI จังหวัดเชียงราย)

กข22
ไม่ไวต่อช่วงแสง กลิ่น
หอมเล็กน้อย คุณภาพ
หุงต้มดี
ไม่ต้านทานโรคไหม้
และโรคขอบใบแห้ง

หอมนาคา
ไม่ไวต่อช่วงแสง
มีกลิ่นหอม นุ่ม
คุณภาพหุงต้มดี
ต้านทานโรคไหม้และ
โรคขอบใบแห้ง
ทนน้ำท่วมฉับพลัน

2520

2543

2553

2556

2558

2558

2559

2559

2563

สันป่าตอง 1
ไม่ไวต่อช่วงแสง ไม่หอม
ต้านทานโรคไหม้และ
โรคขอบใบแห้ง

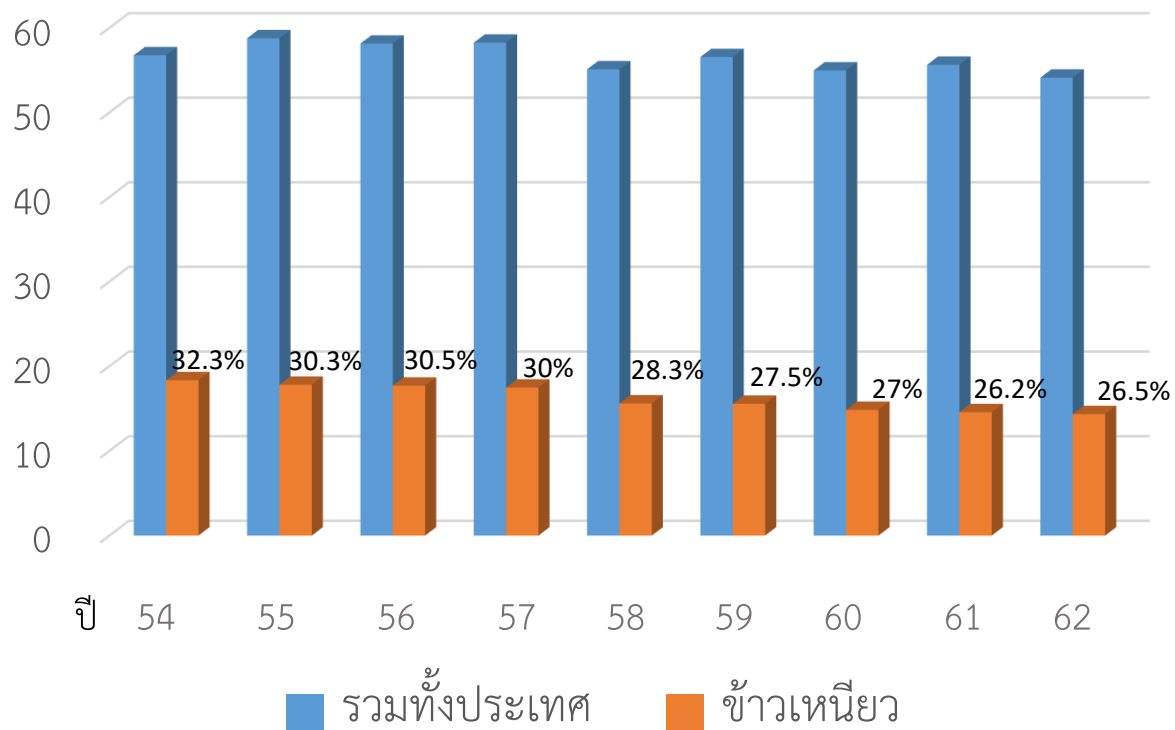
กข6 ต้นเตี้ย
ไวต่อช่วงแสง เนื้อ
สัมผัสนุ่ม คุณภาพหุง
ต้มดี ต้านทานโรคไหม้
และโรคขอบใบแห้ง

กข6-แม่ใจ 2
ไม่ไวต่อช่วงแสง
กลิ่นหอม เนื้อสัมผัสนุ่ม
ไม่ต้านทานโรคไหม้และ
โรคขอบใบแห้ง

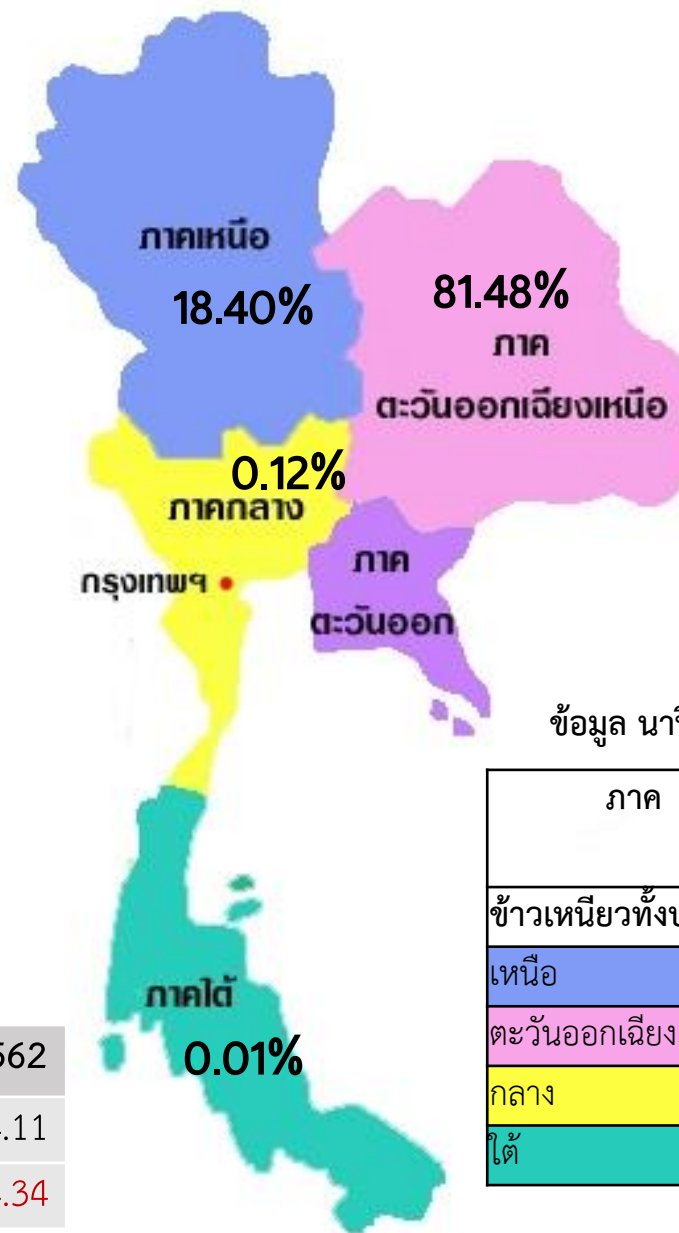
น่าน 59
ไวต่อช่วงแสง ต้นเตี้ย
มีกลิ่นหอมนุ่ม
คุณภาพหุงต้มดี
ต้านทานโรคไหม้และ
โรคขอบใบแห้ง

เนื้อที่เพาะปลูกข้าวเหนียวในประเทศไทย

พื้นที่ปลูกข้าว (ล้านไร่)

ปีเพาะปลูก	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562
รวมทั่วประเทศ	56.75	58.77	58.14	58.25	55.10	56.55	54.96	55.63	54.11
ข้าวเหนียว	18.34	17.81	17.70	17.48	15.61	15.56	14.83	14.57	14.34

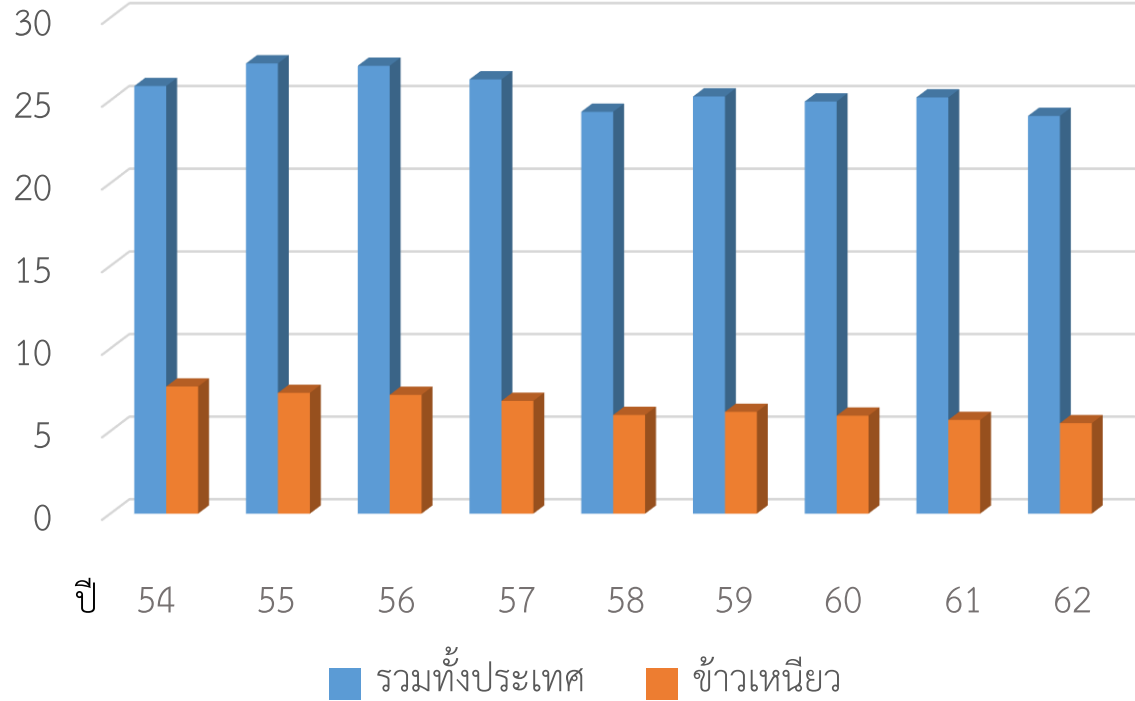

ข้อมูล นาปี 2562

ภาค	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิตรวม (กก.)
ข้าวเหนียวทั่วประเทศ	14,336,713	5,478,096
เหนือ	2,638,038	1,416,622
ตะวันออกเฉียงเหนือ	11,681,281	4,055,048
กลาง	16,512	6,013
ใต้	882	413

ปริมาณผลผลิต และความต้องการข้าวเหนียว

ผลผลิต (ล้านตัน)

ความต้องการข้าว (Demand) ในปี 2562

ปีเพาะปลูก	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562
รวมทั้งประเทศ	25.87	27.23	27.09	26.27	24.31	25.24	24.93	25.18	24.06
ข้าวเหนียว	7.70	7.31	7.19	6.83	5.98	6.16	5.93	5.67	5.48

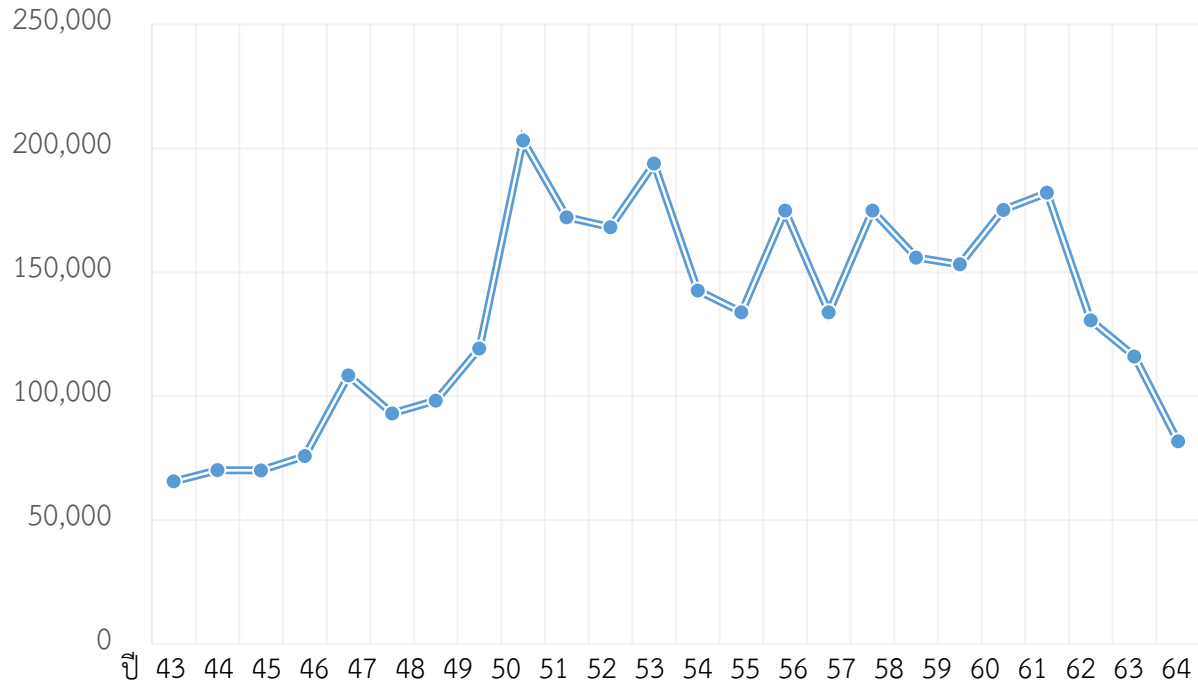
ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

การส่งออก (ล้านตัน)	การบริโภค (ล้านตัน)	อุตสาหกรรม (ล้านตัน)	เมล็็ดพันธุ์ (ล้านตัน)	รวม (ล้านตัน)
0.62	5.97	0.11	0.28	6.97

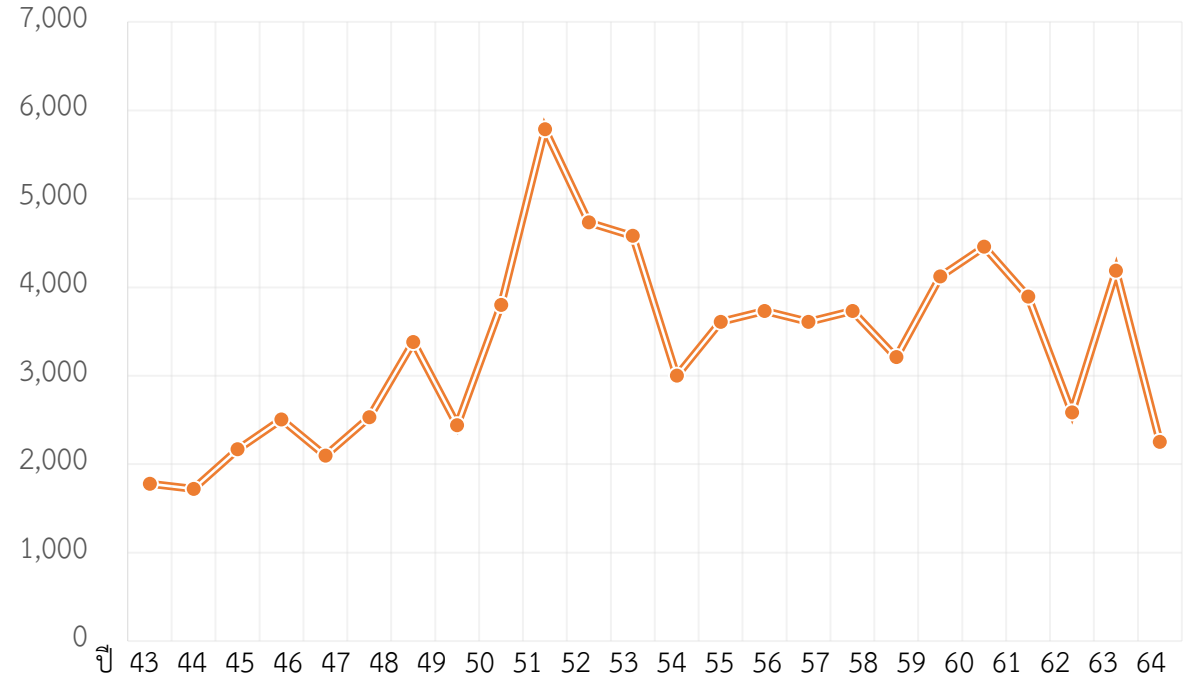
ที่มา: กรมการข้าว/กฐรค้ำภายใน

มูลค่าการส่งออกข้าวของไทย

มูลค่าการส่งออกข้าว (ล้านบาท)

มูลค่าการส่งออกข้าวเหนียว (ล้านบาท)

ปี	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554
ข้าว	65,556.59	70,095.16	70,004.22	75,776.13	108,328.33	92,993.72	98,179.00	119,215.43	203,219.08	172,207.65	168,193.06	193,842.53
ข้าวเหนียว	1,777.93	1,720.83	2,167.87	2,505.14	2,096.72	2,528.82	3,381.19	2,440.67	3,798.97	5,786.71	4,731.69	4,579.05

ปี	2555	2556	2557	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2564
ข้าว	142,618.85	133,853.45	174,852.41	133,853.45	174,852.41	155,912.02	153,160.24	175,160.78	182,081.67	130,584.56	116,045.37	81,740.22
ข้าวเหนียว	3,000.02	3,608.52	3,731.08	3,608.52	3,731.08	3,209.29	4,122.84	4,457.10	3,894.03	2,585.08	4,185.12	2,251.49

โครงการยกระดับรายได้และความเป็นอยู่ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวเหนียวด้วยเกษตรสมัยใหม่ บนเส้นทางสายวัฒนธรรมลุ่มน้ำโขง (BCG-Naga Belt Road)

NAGA : Nature and Aromatic Glutinous rice for Agro-culture

ยกระดับเกษตรกรไทย ให้มีประสิทธิภาพสูง มาตรฐานสูง สร้างรายได้สูง เกิดความมั่นคงทางอาหาร

การขับเคลื่อน BCG Model ด้านการเกษตร สินค้าข้าวเหนียว

ข้อมูลพื้นฐานสินค้า ข้าวเหนียว

สถานการณ์การผลิต

ข้าวเหนียวนาปี

พื้นที่ 389,461.25 ไร่

ผลผลิต 199,793.62 ตัน

ผลผลิตเฉลี่ย 513 กก./ไร่

ราคาข้าวเปลือกเฉลี่ย 8,000 บาท/ตัน

ผลตอบแทนสุทธิต่อไร่ 1,113 บาท

ข้าวเหนียวนาปรัง

พื้นที่ 11,813.81 ไร่

ผลผลิต 6,214.06 ตัน

ผลผลิตเฉลี่ย 526 กก./ไร่

ราคาข้าวเปลือกเฉลี่ย 6,460 บาท/ตัน

คุณภาพและการรับรองมาตรฐาน

1. มาตรฐานการผลิตข้าวอินทรีย์

- รับรองระยะปรับเปลี่ยน 8 กลุ่ม 167 ราย พื้นที่ 926.50 ไร่
- รับรอง Organic Thailand 30 กลุ่ม 802 ราย พื้นที่ 3,618 ไร่

2. มาตรฐานการผลิตข้าว GAP

- GAP รายเดี่ยว 3 ราย พื้นที่ 29.50 ไร่
- GAP Seed 14 กลุ่ม 286 รายพื้นที่ 3,898 ไร่
- GAP Grain 5 กลุ่ม 73 ราย พื้นที่ 442.75 ไร่

ศูนย์ ศพก.

- ศูนย์ ศพก. หลัก 13 ศูนย์ มีการถ่ายทอดองค์ความรู้ข้าว 8 ศูนย์
- ศูนย์ ศพก. เครือข่าย 197 ศูนย์ มีถ่ายทอดความรู้ข้าว 13 ศูนย์

การผลิตพันธุ์ข้าว

ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว รวม 4,004 ตัน

- ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวลำปาง เป้าหมาย 3,400 ตัน

- ศูนย์ข้าวชุมชนผลิต 90 ตัน

- สหกรณ์การเกษตรและผู้ประกอบการผลิต 514 ตัน

การลดต้นทุนการผลิต

ต้นทุนการผลิตข้าวเฉลี่ย ปี 2564 4,245 บาท/ไร่ (คาดว่าต้นทุนการผลิตปรับสูงขึ้น เนื่องจากราคาปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้น)

ปัจจุบันเกษตรกรมีต้นทุนการผลิตสูงจากปัจจัย ได้แก่ ค่าจ้างเตรียมดิน ค่าจ้างปลูก ค่าปุ๋ยเคมี ค่าสารเคมี ค่าเก็บเกี่ยว และค่าเช่าที่ดิน

ช่องทางการตลาด

ผลผลิตข้าวรวม 199,793.62 ตัน (นาปี)

- คริวเรือนเกษตรกร (เก็บไว้ใช้) 18% 35,962.86 ตัน

- จำหน่าย 82% 163,830.76 ตัน

Smart Farmer

/Young Smart Farmer

- Smart Farmer ด้านข้าว 987 ราย ในปี 2565 จะพัฒนาเกษตรกรเข้าสู่ Model Smart Farmer 5 ราย Existing Smart Farmer 8 ราย และ Young Smart Farmer ด้านข้าว 5 ราย

วิสาหกิจชุมชน

วิสาหกิจชุมชนด้านข้าว 110 แห่ง

ปัญหา/ข้อค้นพบ

- ผลผลิตข้าวคุณภาพต่ำทำให้ข้าวราคาถูกลง
- ขาดแคลนน้ำในช่วงเพาะปลูก
- ปุ๋ยเคมีราคาสูง
- ข้าวที่ออกสู่ตลาดไม่ตรงกับความต้องการของตลาด

แนวทางแก้ไขปัญหา

- สร้างการรับรู้ให้ตระหนักถึงการผลิตข้าวที่มีคุณภาพ
- วางแผนการผลิตที่มีคุณภาพและประมาณตามความต้องการของตลาด
- ใช้ระบบการตลาดนำการผลิต

BCG Value Chain สินค้าข้าวเหนียว จังหวัดลำปาง

BCG

ต้นทาง

กลางทาง

ปลายทาง

พื้นที่และปัจจัย

การผลิต

- การจัดการพื้นที่และแหล่งน้ำ
- เมล็ดพันธุ์ดี
- วิเคราะห์สภาพดิน / ภูมิอากาศ
- การลดต้นทุนปัจจัยการผลิต

พัฒนาระบบกระบวนการ

- Farmer Passport มาตรฐาน 40/มีการตรวจเกษตรกร/ มาตรฐาน
- นักบัญชีวิสาหกิจชุมชน .SAVE
- แหล่งทุน, เงินกู้
- พัฒนากลุ่มข้าวเหนียวอินทรีย์

การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

- การจัดการกลุ่มแปลงใหญ่/ เครื่องกลเกษตร/ Drone/ ระบบน้ำ
- แปลงใหญ่สมัยใหม่
- พัฒนาศักยภาพการผลิต
- พันธุ์ที่เหมาะสมพื้นที่ / ข้าว กษ 6 ลำต้นแข็งแรง

การสร้างมูลค่าเพิ่ม

- แปลงใหญ่สมัยใหม่ (เครื่องอบข้าวเปลือก เครื่องทำความสะอาดข้าว และเครื่องสีข้าว)
- เครื่องอบแห้งอินฟราเรด แบบถักหมุน (ฮอ.)
- เครื่องบ่มข้าวระบบอัตโนมัติและเครื่องนึ่งข้าวแบบรวมศูนย์ ย่นระยะเวลาการใช้ข้าวใหม่ มาทำข้าวต้มแทนข้าวเก่า

สร้างผลิตภัณฑ์ใหม่

- ข้าวต้ม G จ.ลำปาง ข้าวต้ม "ลำปางเบนด์" ข้าวต้มมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน (มผช.) และข้าวต้มเสริมโภชนาการจากข้าวเหนียวอินทรีย์
- การตลาด : - บริหารจัดการขับเคลื่อน งานแสดงสินค้าข้าวต้ม
- บรรลุกับข้าวต้ม ไคจิตติกส์ และการส่งออก
- อาหารแสดงและจำหน่ายสินค้า OTOP ของ อบจ.
- การประชาสัมพันธ์ - รายการโทรทัศน์ "ที่นี่ประเทศไทย" สวท.ลำปาง งานเกษตรสัมพันธ์ป็นสุขสู่ชุมชน คลิปวิดีโอ

เป้าหมาย

- ผลผลิตข้าวต่อไร่เพิ่มขึ้น ร้อยละ 10 ต่อปี
- ต้นทุนการผลิตข้าวลดลง ร้อยละ 10 ต่อปี
- มีข้าว กษ 6 คุณภาพดีผลิตข้าวต้มเพิ่มขึ้น 250 ตัน
- เพิ่มอินทรีย์วัตถุ 30,000 ไร่
- แปลงทดลองข้าว กษ 6 ต้นแข็งแรง 1 แห่ง
- เกษตรกรได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีเกษตรสมัยใหม่ 800 ราย
- มีสถานที่จัดจำหน่ายสินค้าแปรรูปข้าวต้มระดับจังหวัด 1 แห่ง
- รายได้เกษตรกรเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ต่อปี

การใช้ประโยชน์เต็มประสิทธิภาพ จากวัสดุที่เหลือใช้จากการผลิต

- พัฒนาประสิทธิภาพปุ๋ยหมัก (ฟางข้าว) - ร่วมนโยบาย Zero Waste
- แหล่งอาหารคุณภาพ:อาหารสัตว์
- ใช้ประโยชน์ฟางข้าววัสดุปลูกเพาะเห็ด และอื่นๆ
- การใช้ประโยชน์ กลุ่ม Nonfood : อีซูมวอลเบา และอื่นๆ

การสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัสดุเหลือใช้

- แปลงใหญ่สมัยใหม่ (เครื่องอัดฟางสำหรับแทรกเตอร์) 35 บาท/ก้อน
- บริการให้ยืมเครื่องอัดฟาง (Matro Pool) เพื่อลดการเผา (400 ราย)
- เคาท์สซิซิเคชั่นในครัวเรือน

การลดการสูญเสียอย่างครบวงจร

- Particle board จากฟางข้าวอัดกับพลาสติก
- ภาชนะจาก Biomaterial , ไม้ค้อม
- งานปั้นจากแกสเปคด้วย Geo polymertechnology
- โรงไฟฟ้าพลังงานสะอาดเงิน (ชีวมวล) รับซื้อฟางข้าวด้วยความชื้นไม่เกินร้อยละ 15 ต้นละ 700 บาท ตลอดปี

การใช้พลังงานสะอาดในการผลิต

- พลังงานสะอาดเพื่อการเกษตร (สูบน้ำพลังงานแสงอาทิตย์) และ Micro-climate Engineering

การพัฒนาแหล่งผลิตสู่แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

- โครงการโคกหนองนาด้วยแม่ล้อหัก ที่พัก 2 ห้อง แปลงข้าวเหนียว กษ6 สระน้ำ สนามกอล์ฟ ฯลฯ
- ส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนสู่การยกระดับเศรษฐกิจฐานราก (Lanna Bento Set 3 ชุด)

กระบวนการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

- โดกลบตอซัง ลดการใช้สารเคมี ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก
- ส่งเสริมการปลูกพืชปุ๋ยสด
- ผลิตปุ๋ยอินทรีย์

ปัจจัยสนับสนุน : Big Data /เทคโนโลยี /วิจัยและพัฒนา /Smart Farmer /Young Smart Farmer/ Start Up/ แหล่งเงินทุน

สิ่งที่ต้องการพัฒนา

หน่วยงาน : สนง.กษ.จังหวัด/มทร.ลำปาง/สนง.เกษตรจังหวัด/ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว/สถานีพัฒนาที่ดิน/สนง.ตรวจบัญชีสหกรณ์/สนง.สหกรณ์จังหวัด/ม.ราชภัฏ/สนง.พาณิชย์จังหวัด/ธ.ก.ส./ภาคเอกชน

สิ่งที่ต้องพัฒนาต่อไป

ปัญหาการขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ข้าว

ได้เมล็ดพันธุ์ดีแล้ว
ไม่นำไปใช้ทำพันธุ์ต่อ

การผลิตเมล็ดพันธุ์
ของทางราชการ
ไม่เพียงพอต่อ
ความต้องการ

เมล็ดพันธุ์ที่ได้
จากแหล่งผลิตอื่น
คุณภาพต่ำ
ไม่น่าเชื่อถือ

การกระจายเมล็ด
พันธุ์ไม่ทั่วถึง

ขาดความรู้ใน
การผลิตเมล็ดพันธุ์

ปัญหาการขาดแคลน
เมล็ดพันธุ์ข้าว

ขาดเมล็ดพันธุ์ตั้งต้น
ที่มีคุณภาพดี

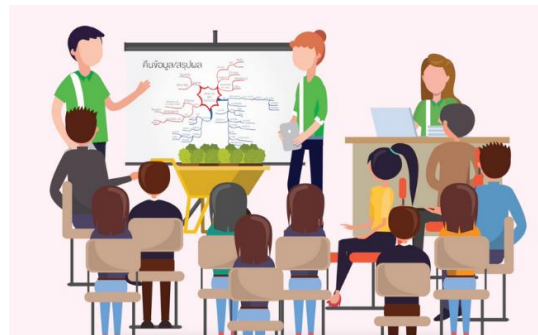
ต้นแบบการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี โดยเกษตรกรมีส่วนร่วม

คัดเลือกกลุ่มเกษตรกร
ผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

ประชุมกลุ่มเพื่อพัฒนารูปแบบ
การดำเนินการผลิตเมล็ดพันธุ์
แบบเกษตรกรมีส่วนร่วม

ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยี
การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดี

จัดทำแปลงสาธิตตามรูปแบบการผลิตเมล็ดพันธุ์
คุณภาพดีโดยการมีส่วนร่วมของเกษตรกร

ประชาสัมพันธ์แหล่ง
ผลิตเมล็ดพันธุ์คุณภาพดี

สร้างเครือข่ายการผลิตเมล็ดพันธุ์ระหว่างชุมชน

ตรวจสอบคุณภาพเมล็ดพันธุ์
ข้าวที่เกษตรกรผลิตได้

ตรวจแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์
ตามหลักการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี
สำหรับผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

ข้อดีของการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโดยเกษตรกร

รายได้เพิ่มขึ้น

เพิ่มรายได้จากการจำหน่ายผลผลิตเป็นเมล็ดพันธุ์แทนการจำหน่ายข้าวเปลือก

ประหยัดค่าใช้จ่าย

มีแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ในชุมชน ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปซื้อเมล็ดพันธุ์

ผลผลิตเพิ่มขึ้น

ผลผลิตเพิ่มขึ้นจากฤดูที่ผ่านมา

คุณภาพข้าวเปลือกดีขึ้น

คุณภาพของข้าวเปลือกดีขึ้น มีพันธุ์ปนลดลง

เก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้เอง

มีแนวโน้มที่เกษตรกรจะเก็บเมล็ดพันธุ์ของตนเองไว้ใช้ในฤดูถัดไปเพิ่มมากขึ้น ทำให้ประหยัดค่าใช้จ่าย

แก้ปัญหาการขาดเมล็ดพันธุ์

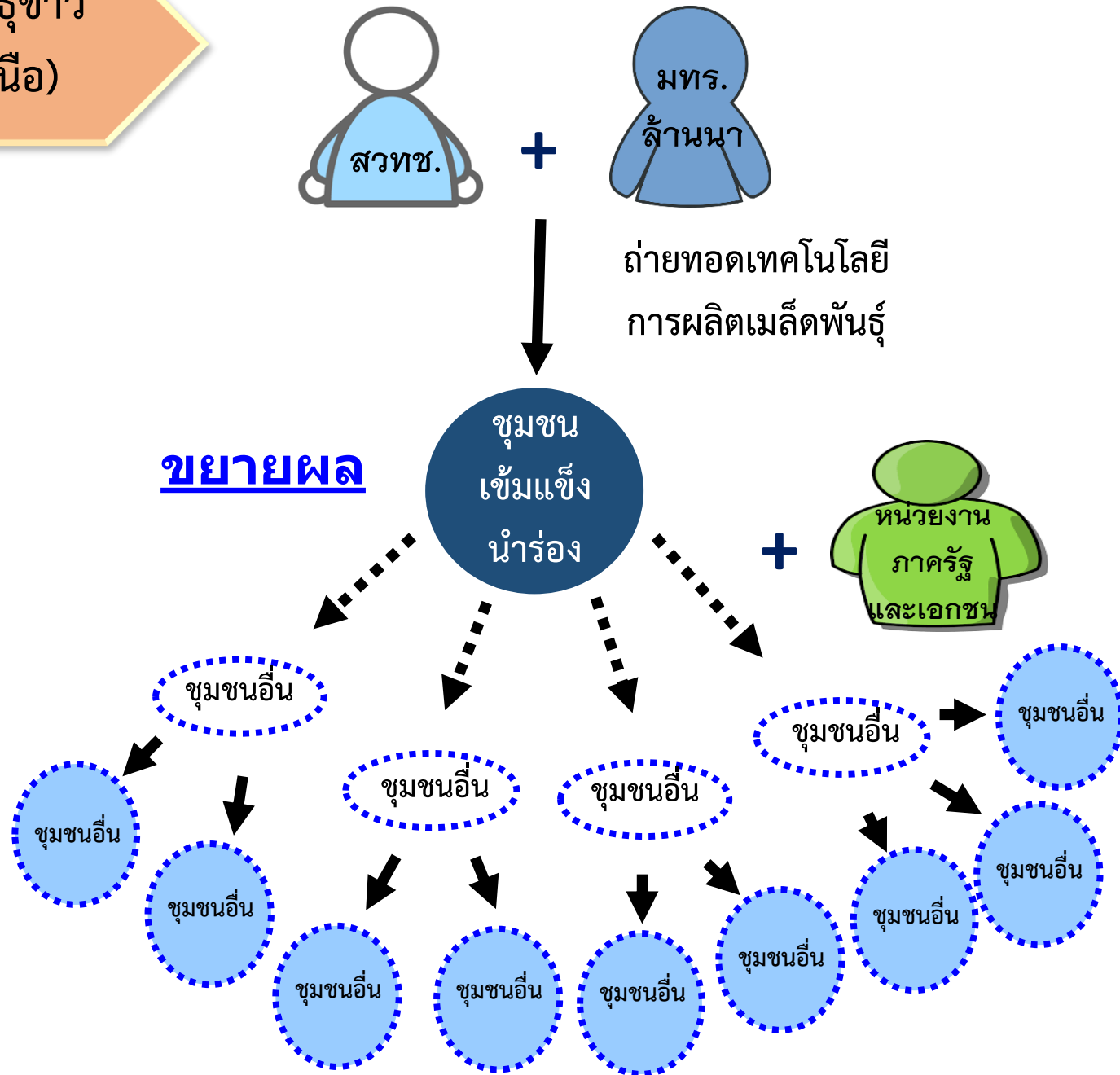
ช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ของชุมชนได้

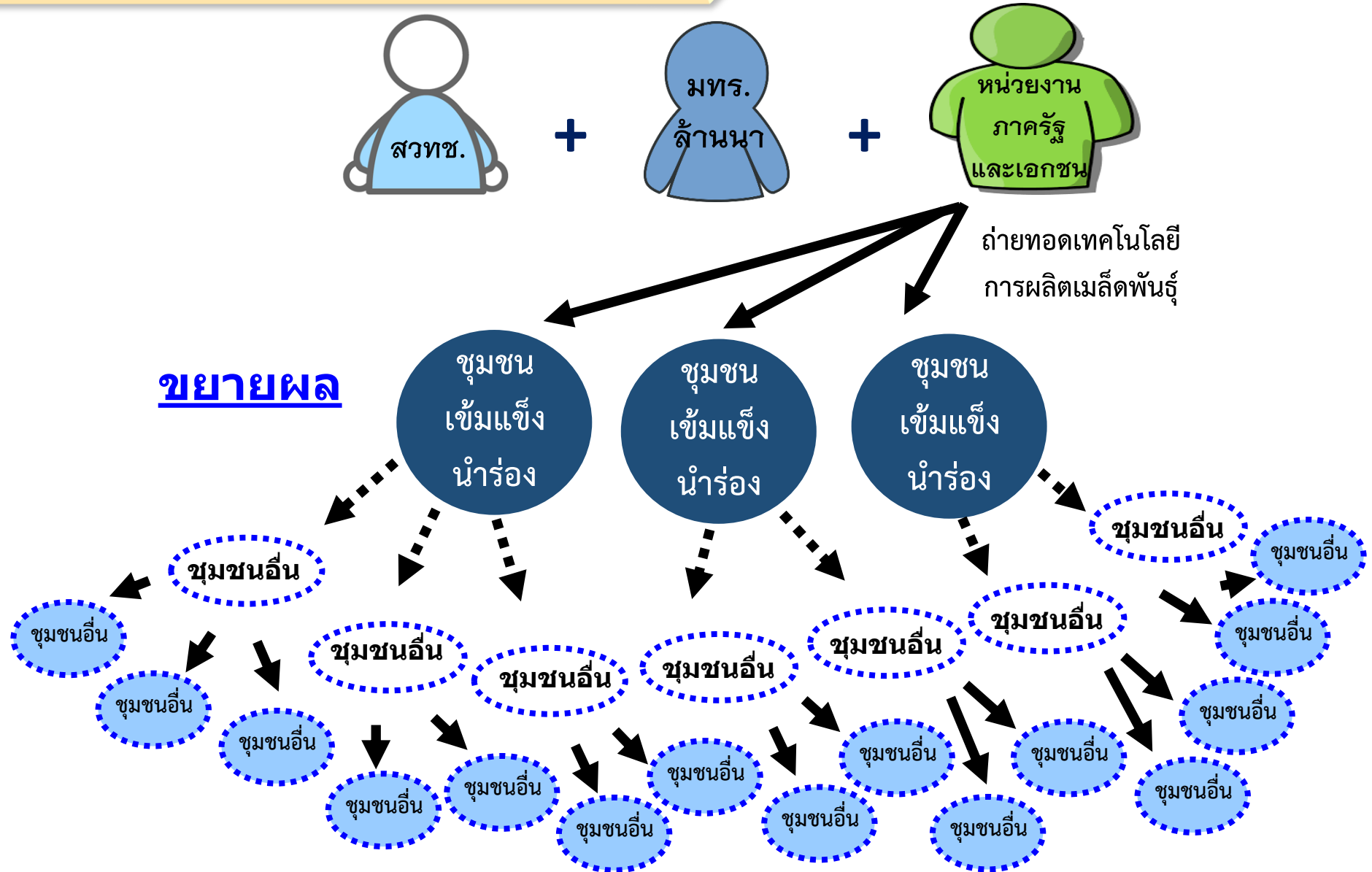
เกิดความมั่นใจในแหล่งผลิต

เกษตรกรที่ใช้เมล็ดพันธุ์ มีความเชื่อมั่นในแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ในชุมชนมากขึ้น

การทดสอบและการขยายผลเมล็ดพันธุ์ข้าว
คุณภาพดีให้ชุมชน (Model ภาคเหนือ)

การทดสอบและการขยายผลเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพดีให้ชุมชน
(Model ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)

การเก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้เอง (พันธุ์ดี-พันธุ์รอง)

วิสาหกิจชุมชนผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว ต.ฝายแก้ว อ.ภูเพียง จ.น่าน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง ร่วมมือกับ สวทช. สำนักงานเกษตรอำเภอภูเพียง สำนักงานเกษตรอำเภอยางตลาด ศูนย์การเรียนรู้ไร่แก้ว และมูลนิธิรักษ์เมืองน่าน

ศูนย์ข้าวชุมชน ต.โคกก่อง อ.เมือง จ.บึงกาฬ

(สำนักงานเกษตรอำเภอเมือง จ.บึงกาฬ)

สวทช. ร่วมมือกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา ลำปาง และสำนักงานเกษตรอำเภอเมือง จังหวัดบึงกาฬ

เกษตรอำเภอ ประธานศูนย์ข้าวชุมชน เกษตรตำบล

ด้านทานโรค ขยาย
เมล็ดพันธุ์ได้ราคาดี

วิสาหกิจชุมชนพานเพื่อนเกษตร ต.เมืองพาน อ.พาน จ.เชียงราย

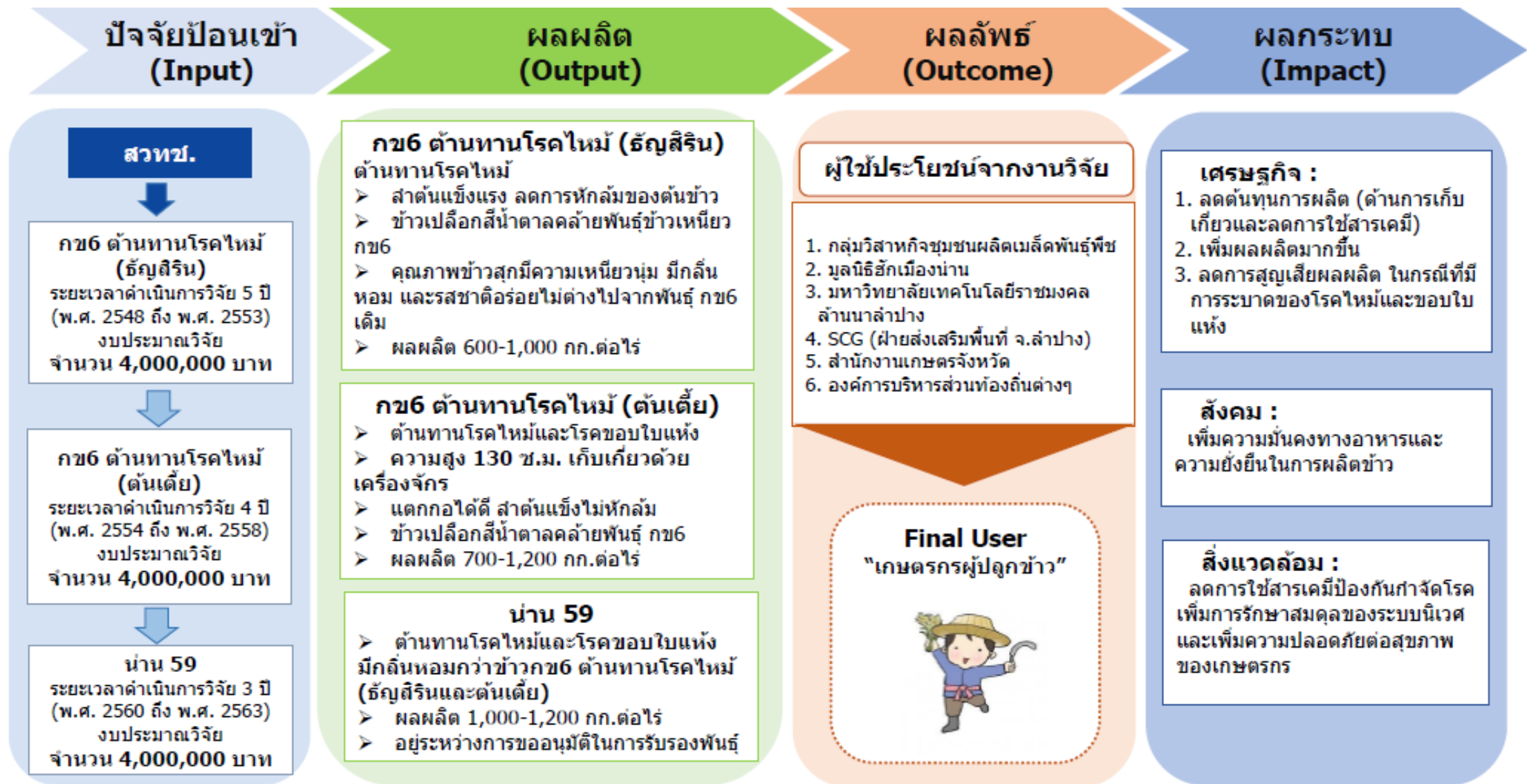
 กลุ่มวิสาหกิจชุมชน พานเพื่อนเกษตร
จ.เชียงราย
2 ม.ค. •

เมล็ดพันธุ์ข้าวเหนียว หอมนาคา ยังมีจำหน่ายอยู่นะ ข้าว
คุณภาพดี ราคาถูก
ต้องไว้ใจ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน พานเพื่อนเกษตร

- 🌱🌱 ลักษณะประจำพันธุ์ 🌱🌱
ข้าวเหนียวหอมนาคา
- ต้านทานโรคไหม้
 - ต้านทานโรคขอบใบแห้ง
 - สะเทินน้ำสะเทินบก... ดูเพิ่มเติม

เส้นทางสู่ผลกระทบของโครงการวิจัยและพัฒนาพันธุ์ข้าว กข6 ด้านทานโรคใหม่

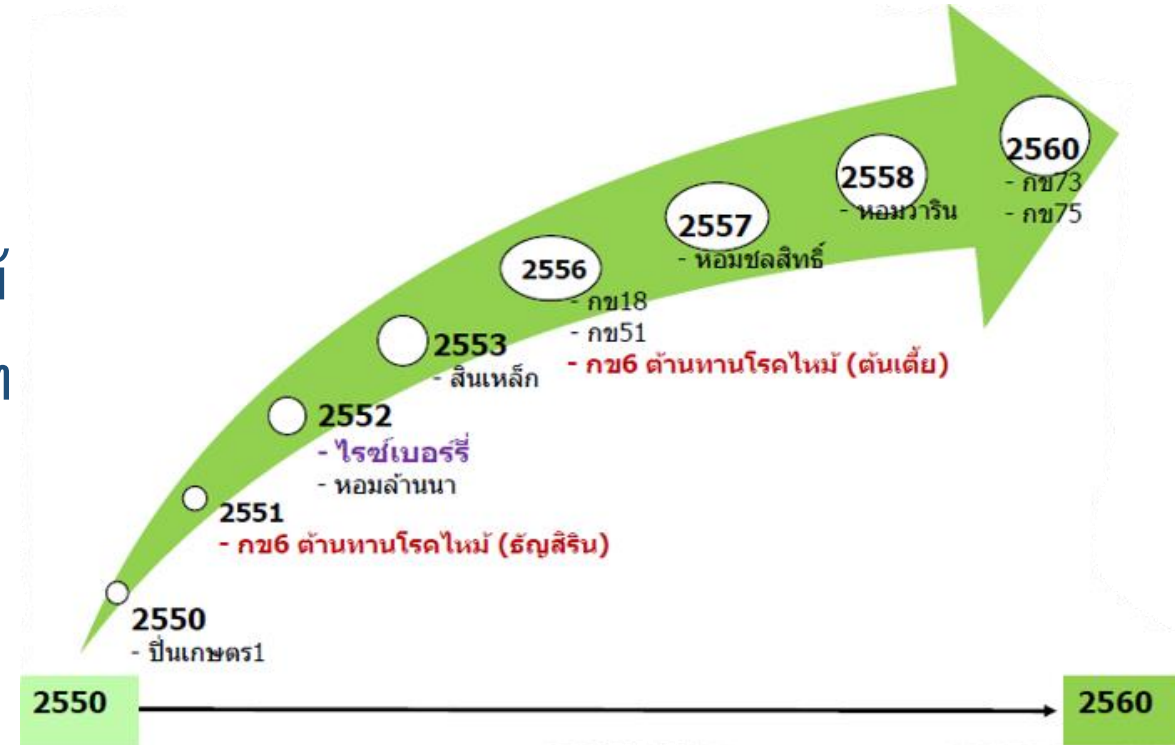

สรุปการประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจงานวิจัยด้านการปรับปรุงพันธุ์ข้าว

ข้าว กข6 ด้านทานโรคไหม้
 $NPV_{2561} = 150$ ล้านบาท
 $BCR = 8$
 $IRR = 90\%$

NPV มูลค่าผลประโยชน์ปัจจุบันสุทธิของโครงการ
 BCR อัตราส่วนผลประโยชน์ต่อต้นทุน
 IRR อัตราผลตอบแทนภายใน

ปีเริ่มต้นการขยายผลและการใช้ประโยชน์พันธุ์ข้าวแต่ละสายพันธุ์ภายใต้งานวิจัยข้าว สวทช.

ขอบคุณค่ะ

